บทที่ ๖

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ท่ามกลางความเจริญทางเทคโนโลยี และการแข่งขันกันอย่างเข้มข้นของสื่อมวลชนไทยแห่งยุคทศวรรษที่ 1990 นี้ ทำให้หนังสือพิมพ์แต่ละฉบับจำเป็นต้องดิ้นตัวปรับปรุงตนเองให้ทันสมัยตลอดเวลา หน้าแรกของหนังสือพิมพ์ซึ่งเปรียบเสมือนเป็นตู้โชว์สินค้าและแสดงถึงรูปร่างหน้าตาและบุคลิกภาพของหนังสือพิมพ์ จึงต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง เพื่อดึงความสนใจจากผู้อ่านให้ได้มากที่สุด

การปรับปรุงหน้าแรกของหนังสือพิมพ์มักพิจารณาเนื้อหาเป็นหลัก แต่ในปัจจุบันได้ค้นพบว่า หน้าตาหรือรูปลักษณ์ก็มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าเนื้อหาเลย เพราะรูปลักษณ์ของหน้าหนึ่งนั้นเป็นสิ่งที่กระตุ้นการยอมรับจากผู้รับสารก่อนเนื้อหาอีกด้วย ดังนั้น บทบาทของรูปลักษณ์หน้าหนึ่งในฐานะตู้โชว์สินค้าจึงควรควบคู่ไปพร้อมกับเนื้อหา

การวิจัยเรื่อง **"การวิเคราะห์เปรียบเทียบรูปลักษณ์และเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษ"** เน้นการศึกษาวิเคราะห์ว่าหนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีรูปลักษณ์และเนื้อหาอย่างไร มีแนวโน้มอย่างไรต่อไปในอนาคต ทั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัยดังนี้

1. เพื่อวิเคราะห์รูปลักษณ์และเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบรูปลักษณ์และเนื้อหาหน้าหนึ่งระหว่างหนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

3. เพื่อวิเคราะห์จำแนกกลุ่มของหนังสือพิมพ์รายวันทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษตามลักษณะรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างจากหนังสือพิมพ์รายวันระดับชาติ 11 ชื่อฉบับ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ เดลิมิเรอร์ ไทยรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น ตั้งแต่ฉบับวันที่ 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534 การคัดเลือกตัวอย่างฉบับหนังสือพิมพ์นั้นใช้การสุ่มระบบหมุนเวียน (Rotation) เดือนละฉบับ ได้หนังสือพิมพ์ชื่อละ 12 ฉบับ รวมทั้งหมด 132 ฉบับ

การวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ยประกอบ โดยแยกส่วนเป็นเรื่องของรูปลักษณ์และเนื้อหา

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 รูปลักษณ์และเนื้อหาของหนังสือพิมพ์รายวัน

ไทยรัฐ เป็นหนังสือพิมพ์ที่ไม่เสนอโฆษณาในหน้าแรกเลย เน้นเสนอภาพ (ร้อยละ 37.58) และหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 36.59) เน้นการจัดหน้าหนึ่งตามรูปแบบละครสัตว์ (CIRCUS MAKEUP) คือ การจัดหน้าที่เน้นสีสันและวางตำแหน่งกระจัดกระจายไปทั่วหน้า หน้าหนังสือพิมพ์จึงดูทึบ ลักษณะหัวหนังสือพิมพ์ค่อนข้างเล็กและอยู่ในบริเวณใกล้รอยพับครึ่งเป็นส่วนใหญ่ ไม่ได้แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งเป็นแนวอย่างชัดเจน มีช่องว่างน้อย ส่วนใหญ่ใช้เส้นหนาถึง 5 มิลลิเมตร เส้นคู่ และสีพื้นแบ่งขอบเขตเนื้อหา มีการใช้สีสันฉูดฉาด ทั้งสีตัดกันและการไล่น้ำหนักสีในหน้าแรก แต่มีจุดเด่น คือ การใช้สีเพื่อสื่อความหมายพิเศษ คือ สีเขียว ซึ่งเป็นสีสัญลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ และสีเหลืองกับพระบรมฉายาลักษณ์ มีการนำเสนอรายงานพิเศษและคอลัมน์ประจำทุกวัน ลักษณะหัวข่าวมีความหลากหลายโดยใช้ตัวอักษรตั้งแต่ 30-250 พอยต์ มีการออกแบบเฉพาะสำหรับพาดหัวข่าว คือ การใช้พื้นตารางเอียงสำหรับพาดหัวข่าวใหญ่ และลักษณะของหัวข่าวรูปแบบปิรามิดพิเศษ จำนวนข่าวมีฉบับละ 8-9 ข่าวต่อฉบับ แต่ในหน้าหนึ่ง

มีพื้นที่ข่าวน้อยมาก และตีพิมพ์วรรคน่าไม่จบในหน้าเดียว ส่วนใหญ่ต่อข่าวในหน้า 17 และ 22 มีการตีพิมพ์ภาพประมาณ 6-7 ภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ไว้ในหน้าหนึ่งมีความหลากหลาย ลักษณะพิเศษคือ มีการตีพิมพ์ภาพตัดส่วน ภาพซ้อน หรือภาพชุดอยู่มาก แต่เป็นภาพสี่สีทั้งสิ้น

ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งส่วนใหญ่เป็นเรื่องการเมือง โดยมีเนื้อหาอาชญากรรมรองลงมาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

ข่าวสด เป็นหนังสือพิมพ์ที่ได้มีการปรับปรุงรูปโฉมและนโยบายใหม่ หลังจากที่มีการเปลี่ยนแปลงผู้บริหารตั้งแต่วันที่ 1 ธันวาคม 2533 ดังนั้นลักษณะหัวหนังสือพิมพ์จึงมีการปรับปรุงบ่อย เพราะอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลง ข่าวสดรูปโฉมใหม่หันมาเน้นข่าวชาวบ้านและสีสัน มีการตีพิมพ์องค์ประกอบต่าง ๆ โดยมีเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 31.96) และอันดับสองคือ ภาพ (ร้อยละ 27.11) มีจำนวน 6-7 ภาพ และจำนวนข่าว 7 - 8 ข่าวต่อฉบับ ในหน้าหนึ่งเน้นการจัดหน้าตามรูปแบบละครสัตว์ ที่สำคัญคือลักษณะคล้ายไทยรัฐมาก เช่น สีตัดกัน สีฉูดฉาด การไล่น้ำหนักสี การใช้ตารางเอียวเป็นพื้นของหัวข่าวใหญ่ หรือคอลัมน์ประจำ "กาดาบข่าว"ก็มีขนาด รูปร่างและเนื้อหาเหมือนกับ "สำนักข่าวหัวเขียว" ของไทยรัฐอยู่มาก นอกจากนี้เน้นการตีพิมพ์ภาพสี่สีทั้งภาพเดี่ยวธรรมดา ภาพตัดส่วน ภาพซ้อน หรือภาพชุดอยู่เสมอ สิ่งที่แตกต่างไปก็คือ ข่าวสดตีพิมพ์โฆษณาไว้ในหน้าแรกทุกวัน รวมทั้งมีการตีพิมพ์รายงานพิเศษเป็นชุดต่อเนื่องกันหลายวันซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะที่ไม่พบในหนังสือพิมพ์รายวันฉบับอื่น

สำหรับประเภทเนื้อหาที่ได้รับการตีพิมพ์มากที่สุด คือ การเมือง และอาชญากรรม ตามลำดับ

ดาวสยาม เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นการใช้สีสันทั้งหน้าหนึ่งและหน้าใน เน้นเนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งมากที่สุด (ร้อยละ 38.54) และมีหัวข่าวเป็นอันดับสอง คือ ร้อยละ 30.78 มีลักษณะการจัดหน้าแบบละครสัตว์ ซึ่งไม่มีความเป็นระเบียบทั้งการใช้สีสันและตำแหน่งที่กระจัดกระจาย มีการใช้สีสันฉูดฉาด หรือสีตัดกันมาก และมีการตีพิมพ์ภาพแทรกเข้าไปในหัวข่าวยักษ์ ดาวสยามนิยมใช้สีสันกับเส้นหนาขนาด $^{1}/_{2}$ นิ้ว และนิยมใช้เส้นแบ่งขอบเขตเนื้อหามากทั้งเส้นหนา เส้นบาง และที่สำคัญ คือ มีการตีพิมพ์ตัวอักษรของหัวข่าวขนาดยักษ์เป็นสี บางฉบับได้นำสีสันมาเล่นลวดลายอีกด้วย ในการพาดหัวข่าวนั้นดาวสยามเน้นรูปแบบหัวข่าวยักษ์เต็มหน้า (banner)มากเป็นพิเศษ โดยตีพิมพ์ไว้กลางหน้าหนังสือพิมพ์ และเน้นสีสันกับหัวข่าวทุกขนาด

ดาวสยามนำเสนอข่าวประมาณฉบับละ 8 ข่าว แต่พื้นที่ตัวข่าวในหน้าหนึ่งมีน้อย ส่วนใหญ่วรรคนำไม่จบในหน้าแรก นอกจากนี้ มีการตีพิมพ์ภาพประมาณ 6-7 ภาพทั้งขาวดำและภาพสีสี แต่เล่นสีสันกับภาพทุกภาพด้วยการใช้เส้นล้อมกรอบหรือเส้นสีต่าง ๆ อีกทั้งมีการตีพิมพ์ภาพตัดส่วนหรือภาพซ้อนอีกด้วย

สำหรับประเภทเนื้อหาที่นำเสนอนั้น มีการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ อาชญากรรม โดยมีปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก

<u>เดลินิวส์</u> เป็นหนังสือพิมพ์อีกฉบับที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ และมีสีชมพูเป็นเอกลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ เน้นเนื้อที่ของภาพมากที่สุด (ร้อยละ 37.66) และหัวข่าว (ร้อยละ 36.75)รองลงมา ตำแหน่งขององค์ประกอบกระจัดกระจาย และมีช่องว่างในหน้าหนึ่งน้อย แต่มีข้อแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่นที่จัดหน้าแบบละครสัตว์ คือ ลักษณะหน้าหนึ่งของเดลินิวส์ไม่หลากหลายนัก เห็นได้จากการใช้สี มีเฉพาะสีฟ้าและชมพูในหน้าหนึ่ง (ยกเว้นภาพสีสี)และมีมีลักษณะเป็นสีโทนเดียวและเรียบง่ายกว่าไทยรัฐ มีกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นโดยเฉพาะและตีพิมพ์เป็นประจำเหมือนกันทุกฉบับ มีการตีพิมพ์รายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งด้วย แต่ไม่มีคอลัมน์ประจำและโฆษณา ลักษณะการพาดหัวข่าวเป็นรูปแบบเด็มแนวคอลัมน์เพียงอย่างเดียว โดยมีตั้งแต่ 1-5 บรรทัด หรือตำแหน่งอยู่บนสุดของหน้าบ้าง หน้าหนึ่งมีการเสนอข่าวถึงฉบับละ 8-12 ข่าว โดยกรอบข่าวเด่นมีพื้นดำทึบอยู่ส่วนล่างสุดของหน้าทุกฉบับ มีจำนวนภาพประมาณ 5-6 ภาพ การใช้ภาพมีลักษณะเรียบง่ายเช่นเดียวกับการใช้สีสัน คือ มีเพียงภาพธรรมดา โดยไม่มีภาพตัดส่วน หรือมีภาพซ้อนอยู่บ้าง แต่เป็นภาพเล็กซ้อนในภาพใหญ่เท่านั้น

สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของเดลินิวส์ พบว่า เนื้อหาด้านการเมืองและอาชญากรรมใกล้เคียงกันมาก โดยมีจำนวนชิ้นเท่ากัน แต่เนื้อที่การเมืองมีมากกว่า

<u>บ้านเมือง</u> เป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์องค์ประกอบในหน้าหนึ่งน้อยที่สุด มีเฉพาะหัวหนังสือพิมพ์ ช่องว่าง หัวข่าว ตัวข่าว กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มเท่านั้น มีการเพิ่มรายงานพิเศษในระยะหลัง และไม่ตีพิมพ์โฆษณาหรือคอลัมน์ประจำเลย บ้านเมืองเน้นเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 38.66) และภาพร้อยละ 33.88 ลักษณะการจัดหน้าเป็นรูปแบบละครสัตว์ แต่ไม่เน้นสีสันมากนัก โดยมีเฉพาะภาพเท่านั้นที่ตีพิมพ์เป็นสีสี ในระยะแรกบ้านเมืองไม่ได้ตีพิมพ์หน้าแรกเป็นสีสี มีการใช้เฉพาะสีแดง ชมพู และฟ้าเท่านั้น ลักษณะขององค์ประกอบหน้าหนึ่งมีความเรียบง่าย ไม่มีลักษณะพิเศษใด ๆ เช่น เส้นมีเฉพาะเส้นหนา

เส้นบาง เส้นคู่ การใช้สีสันก็เป็นสีโทนเดียวมากกว่าการไล่น้ำหนักสี กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มก็มีเพียงชนิดเดียว คือ แบบบรรทัดบนสุดของหน้า (overline) สำหรับรายงานพิเศษเน้นภาพขนาดใหญ่ ไม่มีลวดลายใด ๆ ตัวอักษรของหัวข่าวมีขนาดตั้งแต่ 30-232 พอยต์ พื้นเป็นสีขาวหรือสีพื้นเท่านั้น หน้าหนึ่งของบ้านเมืองมีลักษณะพิเศษ คือ เน้นข่าวฉบับละ 9-13 ข่าว ซึ่งถือว่ามากที่สุด และตัวอักษรของข่าวเด่นมีขนาดใหญ่มากใกล้เคียงกับหัวข่าวเล็ก นอกจากนี้ จำนวนภาพประมาณ 7-8 ภาพ ลักษณะการใช้ภาพในระยะแรกที่ไม่ได้เน้นภาพสี่สีนั้น บ้านเมืองได้ตีพิมพ์ภาพระบบสีเดียว คือ การนำภาพขาว-ดำ มาพิมพ์เป็นฟ้า-ขาว หรือ ชมพู-ขาว

สำหรับประเภทเนื้อหาของหน้าหนึ่งนั้น มีเนื้อหาด้านการเมืองมากที่สุด รองลงมา คือ อาชญากรรม ข้อพิเศษ คือ บ้านเมืองให้ความสำคัญกับภาพข่าวราชสำนักมากกว่าหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น

มติชน เป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์องค์ประกอบหลายประเภท รวมทั้งรายงานพิเศษ แต่ไม่มีคอลัมน์ประจำ นำเสนอเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 24.54) และเน้นโฆษณามากเป็นอันดับสองประมาณร้อยละ 23.57 ซึ่งแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอื่น ๆ ลักษณะการจัดหน้าเป็นการผสมผสานกันระหว่างรูปแบบละครสัตว์กับรูปแบบเน้นส่วนบน (BRACE) คือ การจัดหน้าโดยที่มีการวางข่าวตามลำดับความสำคัญ แต่หน้าหนึ่งของมติชนมีลักษณะแตกต่างออกไปบ้าง คือ มีการแบ่งคอลัมน์ไว้หลายขนาด ทำให้รูปร่างของกรอบเนื้อหาต่าง ๆ เป็นตัว L หัวกลับ แต่ในบางฉบับไม่ได้จัดตำแหน่งของหัวข่าวหรือภาพตามลำดับความสำคัญ บางครั้งตำแหน่งกระจัดกระจายเหมือนกับการจัดหน้าแบบละครสัตว์ อีกทั้งมีการเน้นพาดหัวข่าวเป็นสีสันต่าง ๆ อยู่มาก ทั้งนี้เพราะ แต่เดิมนั้น มติชนเป็นหนังสือพิมพ์คุณภาพเหมือนกับสยามรัฐ เมื่อหนังสือพิมพ์ได้เปลี่ยนแปลงนโยบายได้เน้นสีสันและพาดหัวข่าวขนาดใหญ่ ทำให้การจัดหน้าไม่เป็นระเบียบนับตั้งแต่การใช้สีสันฉูดฉาด รายงานพิเศษที่เล่นลวดลายและสีสัน รวมทั้งการใช้ภาพตัดส่วนและภาพซ้อน

ลักษณะหน้าหนึ่งของมติชนที่แตกต่างจากหนังสือพิมพ์ฉบับอื่น ก็คือ มีการพาดหัวข่าวไว้ในหน้าแรก โดยไม่มีตัวข่าวประกอบ หรือการตีพิมพ์วรรคนำให้จบในหน้าหนึ่งทุกข่าว โดยในหน้าต่อมีเฉพาะเนื้อข่าวเท่านั้น นอกจากนี้มีการตีพิมพ์ภาพขนาดเล็กเป็นภาพขาวดำ มติชนตีพิมพ์ภาพประมาณฉบับละ 4-5 ภาพ และจำนวนข่าว 5-6 ข่าว

สำหรับประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งนั้น มีเนื้อหาการเมืองมากที่สุด รองลงมา คือ อาชญากรรม

เดลิมิเรอร์ เป็นหนังสือพิมพ์ที่ดีพิมพ์องค์ประกอบทุกประเภทไว้ในหน้าหนึ่ง แต่ไม่เป็นประจำ มีการดีพิมพ์รายงานพิเศษเฉพาะระยะแรก และคอลัมน์ประจำ "ทุบกระจก"ในช่วงหนึ่ง ก่อนที่จะได้ยกเลิกไป เฉลี่ยแล้วมีเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 29.17) และเนื้อที่ของภาพกับตัวข่าวใกล้เคียงกัน คือ ภาพร้อยละ 21.61 และตัวข่าวร้อยละ 19.40 จำนวนภาพประมาณ 3-4 ภาพ และจำนวน 7-8 ข่าวต่อฉบับ ลักษณะการจัดหน้าเป็นรูปแบบเน้นส่วนบนผสมผสานกับรูปแบบละครสัตว์ เพราะมีการแบ่งคอลัมน์เป็นหลายขนาด และใช้ประโยชน์ในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาอีกด้วย แต่ต่อมาตั้งแต่ได้มีการปรับปรุงโดยเน้นหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้น ทำให้ลักษณะคล้ายแบบละครสัตว์บ้าง เพราะการวางตำแหน่งไม่ได้พิจารณาจากลำดับความสำคัญ แต่เดลิมิเรอร์ไม่ได้ดีพิมพ์หน้าแรกเป็นสีสี มีเฉพาะสีแดงกับน้ำเงินเท่านั้น (สีน้ำเงินเป็นสีสัญญลักษณ์ของเดลิมิเรอร์)

ลักษณะพิเศษในหน้าหนึ่งของเดลิมิเรอร์ คือ มีการดีพิมพ์เนื้อที่ของตัวข่าวไว้ในหน้าหนึ่งอยู่มาก ดังนั้นหน้าแรกจึงดีพิมพ์ได้ทั้งวรรคนำและตัวข่าว นอกจากนี้ กรอบข่าวมีลักษณะเป็นรูปตัว "L" หัวกลับผสมผสานกับรูปสี่เหลี่ยม การใช้ภาพมีเฉพาะภาพถ่ายขาวดำ โดยไม่มีภาพลักษณะพิเศษอื่น ๆ

เดลิมิเรอร์เน้นเนื้อหาด้านการเมืองมากเป็นพิเศษถึงร้อยละ 50 โดยมีเนื้อหาอาชญากรรมเป็นอันดับสอง มีปริมาณห่างกันมากเพียงร้อยละ 10 เท่านั้น

สยามรัฐ มีการดีพิมพ์องค์ประกอบครบทุกประเภทไว้ในหน้าแรก แต่มีรายงานพิเศษเฉพาะในระยะแรก ในหน้าหนึ่งมีเนื้อที่ของหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 20.17) เนื้อที่ของวรรคนำและเนื้อข่าวรองลงมา (ร้อยละ 20.16) ปริมาณเนื้อที่ที่มากที่สุดของแต่ละฉบับมักสลับกันระหว่างหัวข่าวและตัวข่าว สยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าหนึ่งตามรูปแบบกึ่งส่วนบน โดยจัดตำแหน่งของหัวข่าวและภาพตามลำดับความสำคัญตั้งแต่ใต้หัวหนังสือพิมพ์ เพราะหัวหนังสือพิมพ์มีลักษณะคงที่เป็นแนวยาวบนสุดของหน้า แต่บางครั้งอาจมีข่าวรองดีพิมพ์ไว้เหนือข่าวเด่นก็ได้ สยามรัฐแบ่งคอลัมน์ไว้หลายขนาด ในระยะแรกได้แบ่งเป็น 5 และ 10 คอลัมน์แตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่ที่ได้เปลี่ยนเป็นรูปแบบ 12 คอลัมน์แล้ว นอกจากนี้มีช่องว่างในหน้าหนึ่งมาก เพราะดีพิมพ์เนื้อหาไว้บนพื้นขาวเป็นส่วนใหญ่ ไม่เน้นการใช้สีสัน มีเลือกเฉพาะสีเขียวหรือสีฟ้าในการพิมพ์แต่ละฉบับ โดยมีภาพสี่สีบ้าง ข้อพิเศษอีกอย่างก็คือ มีการดีพิมพ์คอลัมน์ประจำไว้มาก เช่น มิติที่ 4 ดินฟ้าอากาศ สยามรัฐบันทึก บทวิเคราะห์ และบทวิจารณ์

ลักษณะหัวข่าวของสยามรัฐไม่หลากหลายนัก มีตั้งแต่ 24-144 พอยต์เท่านั้น และอยู่ติดกับตัวข่าวเสมอ ในแต่ละฉบับสยามรัฐเสนอข่าวประมาณ 5-8 ข่าว มีเนื้อที่ของวรรคนำและเนื้อข่าวในหน้าหนึ่งอยู่มาก โดยมีรูปร่างเป็นตัว "L"หัวกลับและสี่เหลี่ยม ภาพที่ตีพิมพ์เป็นภาพถ่ายธรรมดา มีประมาณฉบับละ 3-4 ภาพทั้งภาพขาวดำสลับกับภาพสีสี

ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าแรกของสยามรัฐมากที่สุดถึงร้อยละ 50 คือ การเมือง โดยนำเสนอประเภทเนื้อหาอื่น ๆ กระจัดกระจาย

<u>แนวหน้า</u> นำเสนอองค์ประกอบทุกประเภทไว้ในหน้าหนึ่ง ยกเว้นรายงานพิเศษที่มีการตีพิมพ์ในกรณีพิเศษ หน้าหนึ่งของแนวหน้ามีหัวข่าวมากที่สุด (ร้อยละ 30.63) อันดับสอง คือ ภาพ (ร้อยละ 18.97) โดยมีเนื้อที่ของตัวข่าวในปริมาณใกล้เคียงกัน คือ ร้อยละ 16.23 ลักษณะการจัดหน้าของแนวหน้ามีความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยฉบับอื่นอยู่บ้าง กล่าวคือ ใช้รูปแบบการจัดหน้ากึ่งทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (MODULAR MAKEUP) คือ กรอบต่างๆ มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า หรือตัว L หัวกลับ โดยเฉพาะการนำเสนอกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นเป็นกรอบแยกหลายกรอบเรียงติดกันไว้เป็นแนวดิ่งหรือแนวนอน ที่เรียกว่า promo box แนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งคอลัมน์ไว้หลายขนาด โดยเฉพาะรูปแบบ 6 และ 8 คอลัมน์ ไม่เน้นสีสันในหน้าหนึ่ง คงมีเฉพาะขาวดำและสีแดงเท่านั้น แต่หน้าหนึ่งของแนวหน้าไม่โปร่งนัก เพราะนิยมใช้สีพื้นในการแบ่งขอบเขตเนื้อหาไว้มาก โดยเฉพาะพื้นดำของหัวข่าวยักษ์เป็นประจำทุกฉบับ แนวหน้าเน้นหัวข่าวในหน้าหนึ่งมาก โดยใช้ตัวอักษรขนาดใหญ่ถึง 240 พอยต์ สำหรับการเสนอข่าวมีประมาณฉบับละ 3-6 ชิ้น และตีพิมพ์ทั้งวรรคนำกับเนื้อข่าวไว้ในหน้าหนึ่งค่อนข้างมาก มีการตีพิมพ์ภาพประมาณฉบับละ 4 ภาพ สำหรับภาพมีเฉพาะภาพขาวดำ และเป็นภาพธรรมดาเท่านั้น ไม่มีภาพตัดส่วนหรือภาพซ้อน แต่มีภาพกราฟิก เช่น ภาพสเก็ช ภาพลายเส้นในกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และกราฟในคอลัมน์ประจำชื่อ"หุ้น"

ประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ การเมือง โดยเนื้อหาประเภทอื่นมีน้อยมาก อันดับสองได้แก่ อาชญากรรม

<u>บางกอกโพสต์</u> เป็นหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษฉบับหนึ่ง ซึ่งมีลักษณะแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยค่อนข้างมาก มีนำเสนอองค์ประกอบหลายประเภท ยกเว้นรายงานพิเศษเท่านั้นที่ไม่ได้ตีพิมพ์ในหน้าแรกของบางกอกโพสต์เลย โดยเน้นโฆษณามากที่สุด (ร้อยละ 23.30) อันดับสอง คือ วรรคนำและเนื้อข่าวมีการตีพิมพ์ประมาณร้อยละ 22.46

มีการจัดหน้ารูปแบบทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า แต่บางฉบับมีลักษณะบิดเบือนไปบ้างคล้ายการจัดหน้าแบบขาสุนัข (Dogleg Layout) เพราะรูปร่างกรอบมีทั้งสี่เหลี่ยมผืนผ้าและตัว "L" หัวกลับ เน้นการแบ่งคอลัมน์หลายขนาด โดยเฉพาะรูปแบบ 6 คอลัมน์ (ตามอย่างหนังสือพิมพ์ในสหรัฐ) และรูปแบบ 9 คอลัมน์ ถึงกับตั้งชื่อคอลัมน์ประจำไว้ในหน้าหนึ่งว่า "Column Nine" บางกอกโพสต์เน้นช่องว่างในหน้าหนึ่ง โดยใช้เส้นแบ่งขอบเขตเนื้อหา ไม่เน้นการใช้สีพื้นและสีสัน ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ขาวดำสลับแดง และเน้นสีสีในฉบับวันอาทิตย์ บางกอกโพสต์ไม่เน้นพาดหัวข่าวเลย มีหัวข่าวเพียง 2 ขนาด คือ หัวข่าวใหญ่ (ขนาดตัวอักษรไม่เกิน 96 พอยต์) และขนาดเล็ก สำหรับการเสนอข่าวเหมือนหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ คือ มีข่าวประกอบ (sidebar) ข่าวล่า (late news)อยู่เป็นประจำทุกฉบับ โดยทั่วไปตีพิมพ์ข่าวประมาณฉบับละ 3-6 ข่าว เท่านั้น นอกนั้นเป็นข่าวสั้น ภาพที่ตีพิมพ์เป็นภาพขาวดำและภาพธรรมดาทั่วไป โดยลงเพียงฉบับละ 2 ภาพ

บางกอกโพสต์นำเสนอเนื้อหาหลากประเภทและในปริมาณที่ไม่แตกต่างกันมากนัก โดยมีข่าวการเมืองมาเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ สงคราม เนื่องจากวิเคราะห์ในช่วงที่ครอบคลุมเหตุการณ์อ่าวไปอร์เซีย

เดอะเนชั่น เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอองค์ประกอบไว้ในหน้าหนึ่งหลากหลาย ยกเว้นเฉพาะคอลัมน์ประจำ เดอะเนชั่นจัดได้ว่าเป็นหนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าหนึ่งคล้ายกับหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกามากที่สุด ดังจะเห็นได้จาก การแบ่งคอลัมน์เป็น 6 คอลัมน์เพียงอย่างเดียว และเน้นการจัดหน้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (modular) ตามแนวนอน โดยมีรูปร่างของกรอบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งสิ้น และแบ่งขอบเขตเนื้อหาโดยใช้เส้นบางเป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีการแนะนำเนื้อหาเด่นเป็นกรอบหรือข้อความที่อ้างถึงเรื่องเด่นในเล่ม (refer)แทรกไว้กับข่าว ในวันอาทิตย์ก็ตีพิมพ์กรอบเป็นแนวยาวพร้อมภาพประกอบคล้าย promo box ไม่มีการเน้นหัวข่าวมากเหมือนกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และมีการเสนอข่าวเพียงฉบับละ 3-6 ข่าว โดยมีการรวมข่าวย่อยหลาย ๆ ข่าวไว้ในกรอบเดียวกันที่เรียกว่า digest หรือ highlights ไม่เน้นการเสนอภาพ มีภาพประมาณฉบับละ 3-4 ภาพ โดยตีพิมพ์ทั้งภาพขาวดำและภาพสี นอกจากนี้มีภาพกราฟิกค่อนข้างมาก โดยเฉพาะภาพสเก็ชและแผนที่ ข้อพิเศษที่พบเฉพาะในเดอะเนชั่นเพียงฉบับเดียว คือ มีการระบุแหล่งที่มาของภาพและข่าวไว้ทุกภาพ รวมทั้งข่าวหรือภาพที่รายงานโดยผู้สื่อข่าวของเดอะเนชั่นเอง

ในหน้าหนึ่งของเดอะเนชั่นเน้นเนื้อหาการเมืองมากที่สุด และเนื้อหาสงครามเป็นอันดับรอง

ส่วนที่ 2 การเปรียบเทียบรูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์รายวัน แบ่งได้เป็น 2 ขนาด คือ ขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ มีขนาด 14 x22 $^{3}/_{4}$ นิ้ว และขนาดรูปเล่มของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ขนาดไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับการตัดกระดาษ โดยมีความกว้างตั้งแต่ 15-15 $^{1}/_{2}$ นิ้ว และยาวตั้งแต่ 21-22 $^{3}/_{4}$ นิ้ว

ภาพรวมขององค์ประกอบในหน้าหนึ่ง สามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นหาดหัวข่าวและภาพ (ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน) กลุ่มที่ 2 เน้นหัวข่าว ภาพ และเนื้อข่าวในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน (เดลิมิเรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ) และกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นตัวข่าวเป็นส่วนใหญ่ (บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น)

รูปแบบการจัดหน้าหนึ่ง จากการศึกษาลักษณะการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทุกชื่อฉบับสามารถจัดกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามรูปแบบการจัดหน้าได้ 5 ประเภท คือ

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเฉพาะการจัดหน้าตามรูปแบบละครสัตว์ (Circus) ลักษณะคือ ไม่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน เน้นแต่ละข่าวให้โดดเด่นประชันกัน เน้นเนื้อที่ของหัวข่าวและภาพมากที่สุด โดยส่วนประกอบของข่าว เช่น หัวข่าว เนื้อข่าว และภาพมีตำแหน่งกระจัดกระจาย ใช้สีสันหลากหลาย และเน้นสีพื้นมากเป็นพิเศษ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน (Brace) มีการจัดตำแหน่งของภาพและหัวข่าวตามลำดับความสำคัญ แต่การจัดหน้าเน้นส่วนบนแบบหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยอาจตีพิมพ์ข่าวรองเหนือข่าวเด่นบ้าง รูปร่างของกรอบมีทั้งตัว "L"หัวกลับและสี่เหลี่ยม ได้แก่ สยามรัฐ

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ผสมผสานระหว่างการจัดหน้าแบบละครสัตว์และแบบเน้นส่วนบน มีหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้น โดยที่ไม่ได้เรียงตำแหน่งตามลำดับความสำคัญ บางชิ้นอยู่ส่วนล่างสุดของหน้าหนังสือพิมพ์ เน้นสีสันกับหัวข่าวขนาดใหญ่หลายชิ้น ได้แก่ มติชน และเดลิมิเรอร์

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Modular) มีรูปร่างกรอบเป็นสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งแนวดิ่งหรือแนวนอน อาจมีรูปร่างผิดแปลกไปบ้าง เพราะการจัดหน้าไม่ลงตัว ใช้เส้นบางแบ่งขอบเขตเนื้อหามาก และตีพิมพ์เนื้อหาบนพื้นขาว ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่จัดหน้าแบบกึ่งรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Near Modular) รูปร่างกรอบมีทั้งสี่เหลี่ยมผืนผ้าทั้งแนวดิ่งและแนวนอน ผสมผสานกับตัว "L" หัวกลับ และเน้นหัวข่าวขนาดใหญ่และขนาดยักษ์ตามหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ได้แก่ แนวหน้า

<u>การแบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่ง</u> แบ่งหนังสือพิมพ์ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ

หนังสือพิมพ์ที่ไม่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน โดยกำหนดหน้าหนึ่งเป็น 12 คอลัมน์เพื่อช่วยการเรียงพิมพ์ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง

หนังสือพิมพ์ที่มีการแบ่งหน้าหนึ่งเป็นแนวคอลัมน์อย่างชัดเจน แบ่งย่อยได้เป็นอีก 2 ประเภท คือ หนังสือพิมพ์ที่แบ่งคอลัมน์ในหน้าหนึ่งหลายรูปแบบหรือหลายขนาดผสมกัน (มติชน เดลิมิเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ และบางกอกโพสต์) และหนังสือพิมพ์ที่แบ่งคอลัมน์เป็นสัดส่วนคงที่ มีเฉพาะเดอะเนชั่นใช้การแบ่งคอลัมน์เป็นขนาด 6 คอลัมน์

<u>หัวหนังสือพิมพ์</u> หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษไม่นิยมเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์ได้ตีพิมพ์ไว้คงที่เป็นแนวยาวบนสุดของหน้า แต่สำหรับฉบับวันอาทิตย์ได้เปลี่ยนหัวหนังสือพิมพ์ให้มีสีสันมากขึ้น

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีความหลากหลายในการนำเสนอหัวหนังสือพิมพ์ สยามรัฐเปลี่ยนแปลงเฉพาะขนาด มติชนเปลี่ยนทั้งขนาดและตำแหน่ง ดาวสยาม เดลินิวส์ และไทยรัฐเปลี่ยนเฉพาะตำแหน่ง บ้านเมืองและเดลิมิเรอร์เพิ่มสีสันและเปลี่ยนตำแหน่ง ข่าวสดและแนวหน้ามีการเปลี่ยนแปลงหัวหนังสือพิมพ์มากที่สุด เพราะข่าวสดอยู่ในช่วงเริ่มต้นของการปรับปรุงหนังสือพิมพ์ ส่วนแนวหน้าถูกสั่งปิดหัวหนังสือพิมพ์ไปช่วงหนึ่ง

<u>ลักษณะช่องว่างและการแบ่งขอบเขตเนื้อหา</u> กลุ่มหนังสือพิมพ์ตามลักษณะการเว้นช่องว่างและการแบ่งขอบเขตเนื้อหาแบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้สีสันเพื่อ**

แบ่งขอบเขตเนื้อหา หรือกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ (ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน) กลุ่มที่ 2 คือ **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้ช่องว่างกับเส้นบางแบ่งขอบเขตเนื้อหา** (เดอะเนชั่นและบางกอกโพสต์) และ**กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่แบ่งขอบเขตเนื้อหาผสมหลายรูปแบบ** ทั้งการแบ่งคอลัมน์หลายขนาด ช่องว่าง เส้น และสีพื้น (เดลิมิเรอร์ แนวหน้า และสยามรัฐ)

การใช้สีสันในหน้าหนึ่ง ลักษณะการใช้สีสันในหน้าแรกสามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ใช้สีเฉพาะเพียง** 1-2 สี คือ มีการใช้ขาวดำผสมกับสีอื่นเพียง 1-2 สี ได้แก่ เดลิมิเรอร์ และแนวหน้า **กลุ่มที่** 2 **เน้นสี่สีในหน้าหนึ่ง** พิมพ์ด้วยระบบสี่สี ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน **กลุ่มที่** 3 **พิมพ์ระบบสี่สีสลับกับสีเฉพาะหรือขาวดำ** เป็นกลุ่มที่พิมพ์สี่สีเป็นบางฉบับ ได้แก่ สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

การตีพิมพ์โฆษณา ลักษณะการตีพิมพ์โฆษณาในหน้าแรกทำให้แบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ได้เป็น 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ไม่ลงโฆษณาในหน้าหนึ่ง** (เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง) **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาเป็นประจำ** (ข่าวสด เดลิมิเรอร์ มติชน แนวหน้า สยามรัฐ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น) และ**กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ลงโฆษณาเป็นครั้งคราว** (ดาวสยาม)

ปริมาณความถี่ของโฆษณา ขึ้นอยู่กับหนังสือพิมพ์แต่ละฉบับ โดยมีบางกอกโพสต์ลงโฆษณามากที่สุด คือ ฉบับละ 5 ชิ้น รองลงมา คือ มติชน ฉบับละ 4.17 ชิ้น นอกจากนี้มี เดอะเนชั่น สยามรัฐ แนวหน้า เดลิมิเรอร์ ข่าวสด และดาวสยามตามลำดับ

เนื้อที่ของโฆษณา มติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์โฆษณาเป็นเนื้อที่มากที่สุด คือ ร้อยละ 23.57 ตามด้วยบางกอกโพสต์เป็นอันดับสองในปริมาณที่ใกล้เคียงกันมาก คือ ร้อยละ 23.30 และเดอะเนชั่น สยามรัฐ ข่าวสด เดลิมิเรอร์ แนวหน้า และดาวสยามตามลำดับ

ขนาดของโฆษณา หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์โฆษณาขนาดเฉลี่ยใหญ่ที่สุด คือ ข่าวสด ดาวสยาม เดลิมิเรอร์ มติชน เดอะเนชั่น บางกอกโพสต์ แนวหน้า และสยามรัฐตามลำดับ

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม (Promotional Devices)

ความถี่ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มฉบับละ 1 ชิ้น แต่บางฉบับเสนอมากกว่า 1 ชิ้น หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไว้ในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ บางกอกโพสต์ เสนอฉบับละ 2.08 ชิ้น รองลงมา ได้แก่ เดอะเนชั่น ข่าวสด และเดลิมิเรอร์ตามลำดับ สำหรับแนวหน้าและบ้านเมืองตีพิมพ์ฉบับละ 1 ชิ้นทุกวัน ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์กรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มไม่เป็นประจำทุกวัน ได้แก่ มติชน เดลินิวส์ ไทยรัฐ สยามรัฐ และดาวสยาม

เนื้อที่ แนวหน้าตีพิมพ์เนื้อที่ของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มมากที่สุด คือ ร้อยละ 5.07 รองลงมา ได้แก่ เดลิมิเรอร์ ข่าวสด สยามรัฐ บางกอกโพสต์ เดลินิวส์ บ้านเมือง มติชน เดอะเนชั่น ไทยรัฐ และดาวสยามมีเนื้อที่น้อยที่สุด

ลักษณะกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม มี 4 ประเภท คือ

- กรอบแนวยาวไว้บนสุดของหน้า (overline, teaser หรือ promo line) เป็นที่นิยมในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย
- กรอบที่แยกออกเป็นหลายกรอบเรียงกันตามแนวดิ่งหรือแนวนอน มีภาพประกอบ (promo box) ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของแนวหน้า และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ
- กรอบหรือข้อความอ้างถึงเรื่องที่ต่อเนื่องกันในเล่ม (refer) มีเฉพาะในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ
- กรอบพิเศษเฉพาะของหนังสือพิมพ์ ส่วนใหญ่ตีพิมพ์เป็นประจำในฉบับวันอาทิตย์

การตีพิมพ์รายงานพิเศษ

ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ และมติชนตีพิมพ์รายงานพิเศษในหน้าหนึ่งเป็นประจำ ส่วนดาวสยาม เดลิมิเรอร์ แนวหน้า บ้านเมือง สยามรัฐ และเดอะเนชั่นนำเสนอรายงานพิเศษบ้างเป็นครั้งคราว และบางกอกโพสต์ไม่ได้ตีพิมพ์รายงานพิเศษไว้ในหน้าแรกเลย

จำนวนชิ้น หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์รายงานพิเศษฉบับละ 1 ชิ้น ยกเว้นมติชน ที่ตีพิมพ์ 2 ฉบับบ้าง ข่าวสดตีพิมพ์รายงานพิเศษฉบับละ 1 ชิ้นทุกวัน ส่วนเดลินิวส์ ไทยรัฐ ดาวสยาม เดอะเนชั่น สยามรัฐ แนวหน้า บ้านเมือง และเดลิมิเรอร์ มีการนำเสนอรายงานพิเศษบ้าง แต่ไม่สม่ำเสมอ โดยปกติ เดลินิวส์และไทยรัฐตีพิมพ์รายงานพิเศษอยู่เป็นประจำ แต่อาจงดไว้เป็นบางวัน

เนื้อที่ หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์รายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งมากที่สุด คือ มติชน รองลงมา คือ ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ ดาวสยาม เดอะเนชั่น สยามรัฐ บ้านเมือง แนวหน้า และเดลิมิเรอร์ตามลำดับ

ส่วนประกอบรายงานพิเศษ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่เน้นตีพิมพ์ภาพประกอบรายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่ง โดยมีเนื้อหาน้อยมากไม่ถึงครึ่งหนึ่งของเนื้อที่รายงานพิเศษ ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ เดลิมิเรอร์ ไทยรัฐ บ้านเมือง และมติชน สำหรับสยามรัฐ แม้มีเนื้อที่ของภาพประกอบมากกว่าเนื้อหา แต่ในบางฉบับจะมีเนื้อหาของรายงานพิเศษเพียงอย่างเดียว ส่วนแนวหน้ามีการตีพิมพ์ภาพ เนื้อหา และส่วนประกอบอื่น เช่น ชื่อรายงานพิเศษ พาดหัว เส้นล้อมกรอบในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน และเดอะเนชั่นเน้นเนื้อหาในหน้าหนึ่งมากกว่าภาพและส่วนประกอบอื่น

การตีพิมพ์คอลัมน์ประจำ

หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอคอลัมน์ประจำไว้ในหน้าแรกทุกวัน คือ ข่าวสด (กาดาบข่าว) ไทยรัฐ (สำนักข่าวหัวเขียว ข่าวห้ามเขียน และภาพดารา นางแบบ) และสยามรัฐ(มิติที่ 4 สยามรัฐบันทึก บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์) ส่วนแนวหน้า (หุ้น) และ บางกอกโพสต์ (Column Nine)ตีพิมพ์เป็นประจำ โดยงดเป็นบางวัน สำหรับเดลิมิเรอร์มีการตีพิมพ์คอลัมน์ "ทุบกระจก" ในระยะหลัง แต่ได้เลิกไปในเวลาไม่นานนัก

ลักษณะคอลัมน์ประจำ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ **คอลัมน์ประจำขนาดสิ้นจบในหน้าเดียว** ได้แก่ หุ้น (แนวหน้า) สยามรัฐบันทึก มิติที่ 4 (สยามรัฐ) และColumn Nine (บางกอกโพสต์) ประเภทที่ 2 คือ **คอลัมน์ประจำที่ต่อหลายหน้า** ได้แก่ ทุบกระจก (เดลิมิเรอร์)

บทวิเคราะห์ บทวิจารณ์ (สยามรัฐ) สำนักข่าวหัวเขียว ข่าวห้ามเขียน และสัมภาษณ์ผู้หญิงในชุดที่เน้นเรือนร่าง (ไทยรัฐ) และกาคาบข่าว (ข่าวสด)

ลักษณะหัวข่าว

หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่นำเสนอหัวข่าวเท่ากับจำนวนข่าว ยกเว้น มติชนที่พาดหัวข่าวไว้ในหน้าแรกโดยไม่มีข่าวประกอบ หรือบางกอกโพสต์และเดอะเนชั่นที่ตีพิมพ์ข่าวย่อย โดยไม่พาดหัวข่าวไว้

เนื้อที่ของหัวข่าว จากการศึกษาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในช่วง 1 กรกฎาคม 2533 - 30 มิถุนายน 2534 พบว่า บ้านเมืองเสนอเนื้อที่ของหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุดถึงร้อยละ 38.66 รองลงมา คือ เดลินิวส์ ไทยรัฐ ข่าวสด ดาวสยาม แนวหน้า เดลิมิเรอร์ มติชน สยามรัฐเรียงตามลำดับ โดยหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ คือ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น พาดหัวข่าวเป็นเนื้อที่น้อยที่สุด คือ ร้อยละ 11.11 และ 8.70 ตามลำดับ

หัวข่าวจำแนกตามลำดับความสำคัญ

- **ชนิดหัวข่าว** หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่เสนอหัวข่าวหลากหลายถึง 4 ขนาด คือ หัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ หัวข่าวธรรมดา และหัวข่าวเล็ก ยกเว้นเฉพาะสยามรัฐที่เสนอเฉพาะหัวข่าวยักษ์ หัวข่าวใหญ่ และหัวข่าวเล็ก ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษตีพิมพ์เฉพาะหัวข่าวใหญ่และหัวข่าวเล็กเท่านั้น

- **ตัวอักษร** หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่เน้นพาดหัวข่าวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่ 27-260 พอยต์ คือ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง แนวหน้า และมติชน ส่วนเดลิมิเรอร์และสยามรัฐใช้ตัวอักษรประมาณ 24-150 พอยต์เท่านั้น สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษไม่พาดหัวข่าวด้วยตัวอักษรขนาดใหญ่เลย มีตั้งแต่ 18-96 พอยต์เท่านั้น

- **การใช้สีสัน** หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่เน้นสีสันกับพาดหัวข่าว ยกเว้น สยามรัฐ และหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษทั้ง 2 ฉบับที่ตีพิมพ์บนพื้นขาวเป็นหลัก

หัวข่าวจำแนกตามรูปแบบ แบ่งได้เป็น 12 ประเภท คือ หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียว(Crossline) หัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบมีหลายบรรทัด(Special Crossline)

หัวข่าวเสมอหน้า (Flush Left) หัวข่าวเสมอหลัง(Flush Right) หัวข่าวยักษ์เต็มหน้า (Banner) หัวข่าวปิรามิดหัวตั้ง (Pyramid) หัวข่าวปิรามิดหัวกลับ (Inverted Pyramid) หัวข่าวนำ (Kicker) หัวข่าวแนวยาวแบบบรรทัดเดียวอยู่บนสุด (Skyline) หัวข่าวแบบบรรทัดนำล้ำหน้า (Hanging Indention) หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ (Column-centering) และหัวข่าวรูปแบบพิเศษอื่น

หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยส่วนใหญ่ใช้พาดหัวข่าวเต็มแนวคอลัมน์แบบบรรทัดเดียวและหลายบรรทัด ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเน้นพาดหัวข่าวแบบเสมอหน้า นอกจากนี้หนังสือพิมพ์รายวันในไทยได้สร้างรูปแบบพาดหัวข่าวอีกประเภท คือ หัวข่าวแบบเน้นกลางคอลัมน์ คือ หัวข่าวที่มีจำนวนตั้งแต่ 2 บรรทัดขึ้นไป แต่ละบรรทัดความยาวไม่เท่ากัน ฝ่ายจัดหน้าได้จัดให้แต่ละบรรทัดเน้นกลางคอลัมน์ไว้ ทำให้ด้านหน้าและหลังไม่เท่ากัน

<u>ตัวข่าว</u> (วรรคนำและเนื้อข่าว)

จำนวนชิ้นข่าว หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวในหน้าหนึ่งเป็นจำนวนชิ้นมากที่สุด คือ บ้านเมืองและเดลินิวส์ประมาณ 10 ข่าว รองลงมา คือ ไทยรัฐ ดาวสยาม ข่าวสด เดลิมิเรอร์ บางกอกโพสต์ มติชน เดอะเนชั่นตามลำดับ ส่วนแนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ข่าวน้อยชิ้นที่สุด ประมาณฉบับละ 4 ข่าว

เนื้อที่ข่าว เดอะเนชั่นตีพิมพ์เนื้อที่ข่าวในหน้าแรกมากที่สุด รองลงมา คือ บางกอกโพสต์ สยามรัฐ เดลิมิเรอร์ บ้านเมือง แนวหน้า มติชน ดาวสยาม ไทยรัฐ เดลินิวส์ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เนื้อที่ตัวข่าวในหน้าหนึ่งน้อยที่สุด คือ ข่าวสด

ความยาวข่าวและการตีพิมพ์ตัวข่าวในหน้าต่าง ๆ หนังสือพิมพ์ที่เสนอความยาวข่าวโดยเฉลี่ยยาวที่สุด คือ แนวหน้า ประมาณ 74.94 ตารางนิ้ว รองลงมา คือ มติชน บ้านเมือง เดลิมิเรอร์ ดาวสยาม ข่าวสด สยามรัฐ เดลินิวส์ ไทยรัฐ ส่วนหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ คือ เดอะเนชั่นและบางกอกโพสต์ตีพิมพ์ข่าวสั้นที่สุด ประมาณ 22.47 และ 17.43 ตารางนิ้ว ตามลำดับ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตีพิมพ์ข่าวในหน้าหนึ่งน้อยและต่อหลายหน้า แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษตีพิมพ์ตัวข่าวในหน้าแรกเป็นส่วนใหญ่

ภาพ

จำนวนชิ้น บ้านเมืองเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์จำนวนภาพในหน้าหนึ่งมากที่สุด โดยเฉลี่ย 7 ภาพต่อฉบับขึ้นไป รองลงมา คือ ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน แนวหน้า เดลิมิเรอร์ สยามรัฐ เดอะเนชั่นตามลำดับ ส่วนหนังสือพิมพ์ที่เสนอภาพน้อยที่สุด คือ บางกอกโพสต์ เฉลี่ยเพียง 2 ภาพ

เนื้อที่ของภาพ ดาวสยามตีพิมพ์เนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งมากที่สุด ประมาณ 131.53 ตารางนิ้ว รองลงมา คือ เดลินิวส์ ไทยรัฐ บ้านเมือง ข่าวสด มติชน แนวหน้า เดอะเนชั่น สยามรัฐ และบางกอกโพสต์ตีพิมพ์เนื้อที่ภาพในหน้าหนึ่งน้อยที่สุด คือ 45.63 ตารางนิ้ว

ขนาดเฉลี่ยของภาพ จากผลการวิจัย พบว่า หนังสือพิมพ์ที่เสนอจำนวนภาพน้อย นิยมตีพิมพ์ภาพขนาดใหญ่ กล่าวคือ บางกอกโพสต์ตีพิมพ์จำนวนภาพน้อยที่สุด แต่เน้นภาพขนาดใหญ่ที่สุด คือ 22.84 ตารางนิ้ว รองลงมา คือ เดลิมิเรอร์ สยามรัฐ ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ เดอะเนชั่น แนวหน้า บ้านเมือง ข่าวสด และมติชนเป็นหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ภาพขนาดเล็กที่สุด ประมาณ 12.98 ตารางนิ้ว

วัตถุประสงค์ของภาพ ภาพที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันจำแนกตามวัตถุประสงค์ของภาพ มี 5 ประเภท คือ ภาพข่าว ภาพประกอบข่าว ภาพประกอบรายงานพิเศษหรือคอลัมน์ประจำ ภาพประกอบการแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่ม และภาพประกอบอื่น ๆ หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่เน้นนำเสนอภาพประกอบข่าวมากที่สุด รองลงมา คือ ภาพข่าว

ประเภทของภาพ ถ้าแบ่งตามลักษณะการเตรียมภาพและแหล่งที่มาของภาพ สามารถแบ่งภาพได้เป็น 3 ประเภท คือ ภาพเหตุการณ์หรือภาพ ณ ที่เกิดเหตุ ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าหรือภาพที่นำมาจากแฟ้มภาพ และภาพกราฟิก หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ภาพเหตุการณ์มากที่สุด ยกเว้น แนวหน้า มติชน และเดอะเนชั่นที่ตีพิมพ์ภาพที่ต้องเตรียมไว้ล่วงหน้าก่อน เช่น ภาพบุคคล ภาพตัดส่วน หรือภาพซ้อน

รูปร่างของภาพ แบ่งเป็นภาพแนวนอน ภาพแนวตั้ง ภาพจัตุรัส และภาพตัดส่วน

หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ภาพแนวนอนและแนวตั้งมากที่สุด สำหรับการตีพิมพ์ภาพจัตุรัสมักเกิดจากความบังเอิญที่ต้องตัดภาพให้พอดีกับเนื้อที่มากกว่า การตีพิมพ์ภาพตัดส่วนมีเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์บางฉบับ คือ ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ และมติชน

ลักษณะการใช้ภาพ หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ภาพถ่ายธรรมดาทั่วไป ยกเว้นข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ และมติชนที่นำภาพมาตัดส่วน หรือมาซ้อนกัน

สีสันของภาพ หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เฉพาะภาพขาวดำ คือ เดลิมิเรอร์ และแนวหน้า ส่วนหนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์เฉพาะภาพสี่สี ได้แก่ เดลินิวส์ และไทยรัฐ หนังสือพิมพ์ที่ตีพิมพ์ภาพขาวดำสลับกับภาพสี่สี ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม บ้านเมือง มติชน สยามรัฐ บางกอกโพสต์และเดอะเนชั่น

องค์ประกอบอื่น

นอกจากองค์ประกอบต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น หนังสือพิมพ์รายวันได้ตีพิมพ์องค์ประกอบอื่น ๆ บ้าง ส่วนใหญ่เป็นกรอบถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระบรมวงศานุวงศ์ นอกจากนี้มีกรอบโฆษณาหรือส่งเสริมกิจกรรมของหนังสือพิมพ์ หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอกรอบอื่นที่เกี่ยวข้องกับข่าว คือ เดอะเนชั่นเพียงฉบับเดียว โดยนำเสนอกรอบข้อมูลพิเศษ (Facts box) อย่างหนังสือพิมพ์ในสหรัฐอเมริกา

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบเนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

เนื้อหาของหัวข่าว

จากการนับจำนวนชิ้นของหัวข่าว พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ตีพิมพ์หัวข่าวการเมืองมากที่สุด คือ เดลิมิเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ เดอะเนชั่น มติชน บ้านเมือง ดาวสยาม และบางกอกโพสต์ ส่วนข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์นำเสนอหัวข่าวอาชญากรรมมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ หัวข่าวการเมือง

แต่เมื่อวัดเป็นเนื้อที่แล้ว พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกชื่อเน้นหัวข่าวการเมืองมากที่สุด

เรียงตามลำดับ คือ แนวหน้า สยามรัฐ เดลิมิเรอร์ มติชน เดอะเนชั่น บางกอกโพสต์ บ้านเมือง ดาวสยาม ข่าวสด เดลินิวส์ และไทยรัฐ โดยมีมติชน บ้านเมือง ดาวสยาม ข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ที่ตีพิมพ์เนื้อที่ของหัวข่าวอาชญากรรมเป็นอันดับรองในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน

เนื้อหาของตัวข่าว (วรรคนำและเนื้อข่าว)

จากการนับจำนวนชิ้น พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันส่วนใหญ่ตีพิมพ์ตัวข่าวการเมืองมากที่สุด อันดับหนึ่ง คือ เดลิมิเรอร์ รองลงมา คือ แนวหน้า สยามรัฐ มติชน เดอะเนชั่น บ้านเมือง ดาวสยาม บางกอกโพสต์ ส่วนข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์คงเน้นตัวข่าวของอาชญากรรมมากกว่าการเมือง

ในการวัดเนื้อที่ได้ผลเช่นเดียวกันการนับจำนวนชิ้น คือ หนังสือพิมพ์ที่เสนอข่าวการเมืองมากที่สุด ได้แก่ สยามรัฐ เดลิมิเรอร์ เดอะเนชั่น แนวหน้า มติชน บ้านเมือง บางกอกโพสต์ และดาวสยามตามลำดับ ส่วนข่าวสด ไทยรัฐ และเดลินิวส์ได้ตีพิมพ์เนื้อที่ของอาชญากรรมมากกว่าเช่นเดียวกับการนับจำนวนชิ้น

เนื้อหาของภาพ

จากการนับจำนวนภาพ พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นตีพิมพ์ภาพข่าวการเมืองมากที่สุด โดยมีเดอะเนชั่นเสนอมากที่สุด รองลงมา คือ แนวหน้า มติชน บ้านเมือง ข่าวสด สยามรัฐ เดลิมิเรอร์ ดาวสยาม และบางกอกโพสต์ตามลำดับ

สำหรับการวัดเนื้อที่ของภาพในหน้าแรก พบว่า มีความหลากหลายมาก หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่ตีพิมพ์ภาพข่าวการเมืองเป็นเนื้อที่มากที่สุด เรียงตามลำดับ ได้แก่ แนวหน้า เดลิมิเรอร์ มติชน สยามรัฐ ดาวสยาม บ้านเมือง ข่าวสด เดอะเนชั่น และเดลินิวส์ ยกเว้นเฉพาะไทยรัฐที่ตีพิมพ์เนื้อที่ของภาพข่าวอาชญากรรมมากเป็นอันดับหนึ่ง และบางกอกโพสต์ตีพิมพ์ภาพข่าวอุบัติเหตุและภัยพิบัติเป็นเนื้อที่มากที่สุด

เนื้อหาของรายงานพิเศษ

จากการนับจำนวนชิ้น พบว่า หนังสือพิมพ์ที่นำเสนอรายงานพิเศษในหน้าหนึ่ง นิยมเสนอการเมืองมากเป็นอันดับหนึ่ง ได้แก่ มติชน ข่าวสด และเดลินิวส์ มติชนตีพิมพ์จำนวนชิ้นของการเมืองเท่ากับอาชญากรรม เดลินิวส์ตีพิมพ์การเมืองเท่ากับอุบัติเหตุและภัยพิบัติ ไทยรัฐเน้นกีฬาและเรื่องอื่น ๆ เท่ากัน

แต่เมื่อวัดเป็นเนื้อที่ พบว่า มติชนและข่าวสดตีพิมพ์เนื้อที่ของการเมืองเป็นรายงานพิเศษมากที่สุด ไทยรัฐเสนอรายงานพิเศษเกี่ยวกับกีฬามากที่สุด ในขณะที่เดลินิวส์ตีพิมพ์รายงานพิเศษเกี่ยวกับอุบัติเหตุและภัยพิบัติมากเป็นอันดับหนึ่ง

เนื้อหาของคอลัมน์ประจำ

ส่วนใหญ่มีเนื้อหาเฉพาะของแต่ละคอลัมน์ กล่าวคือ ก้าคาบข่าว(ข่าวสด)เสนอเฉพาะการเมือง ทุบกระจก (เดลิมิเรอร์)เสนอเฉพาะเรื่องของสื่อมวลชนกับการเมือง ข่าวห้ามเขียน สำนักข่าวหัวเขียว(ไทยรัฐ)เสนอเฉพาะการเมือง หุ้น (แนวหน้า)เสนอเรื่องหุ้น มิติที่ 4 (สยามรัฐ) เสนอข่าวต่างประเทศที่ประหลาด แปลก Column Nine (บางกอกโพสต์) เสนอข่าวต่างประเทศ

ภาพรวมของเนื้อหาหน้าหนึ่ง

จากการนับจำนวนชิ้นของเนื้อหาทั้งหมดในหน้าแรก พบว่า หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเสนอการเมืองมากที่สุด เรียงตามลำดับ คือ เดอะเนชั่น เดลิมิเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ บ้านเมือง มติชน ข่าวสด ดาวสยาม ไทยรัฐ เดลินิวส์ และบางกอกโพสต์ สำหรับประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์มากเป็นอันดับสอง ได้ผลการวิจัยว่า หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเสนอเนื้อหาอาชญากรรมมาก แต่มีความแตกต่างกันในปริมาณที่นำเสนอ ยกเว้นสยามรัฐที่เน้นเนื้อหาต่างประเทศมากเป็นอันดับสอง และแนวหน้าเสนอจำนวนชิ้นของเศรษฐกิจเท่ากับอาชญากรรม แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษเน้นเนื้อหาสงครามมากรองจากการเมือง

สำหรับการวัดปริมาณเนื้อที่ หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นเนื้อที่การเมืองมากที่สุด เริ่มจาก

แนวหน้า เดลิมิเรอร์ สยามรัฐ เดอะเนชั่น มติชน ข่าวสด บ้านเมือง ดาวสยาม บางกอกโพสต์ เดลินิวส์ และไทยรัฐ แต่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยตีพิมพ์เนื้อหาอันดับสองแตกต่างจากหนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษ โดยได้ผลเช่นเดียวกับการนับจำนวนชิ้น

การจัดกลุ่มของหนังสือพิมพ์ตามประเภทเนื้อหาในหน้าหนึ่ง

ในการแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งได้พิจารณาจากปริมาณเนื้อที่ของเนื้อหาการเมือง เศรษฐกิจ สังคม (ข่าวหนัก) และเนื้อหาที่เร้าอารมณ์หรือเรื่องที่ปุถุชนสนใจ ผลการวิจัยได้กลุ่มหนังสือพิมพ์เป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 หนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาเบาในหน้าหนึ่งมากกว่าเนื้อหาหนัก (เดลินิวส์ และไทยรัฐ)

กลุ่มที่ 2 หนังสือพิมพ์ที่ผสมเนื้อหาหนักและเนื้อหาเบาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน (ข่าวสด ดาวสยาม และบ้านเมือง)

กลุ่มที่ 3 หนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาหนักมากกว่าเนื้อหาเบา (มติชน เดลิมิเรอร์ สยามรัฐ แนวหน้า บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น)

การแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามลักษณะภาพรวมของรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

เมื่อพิจารณาจากทั้งภาพรวมของรูปลักษณ์และเนื้อหาในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รวมกันสามารถแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาเบา-รูปแบบสะดุดตา เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นพาดหัวข่าวและภาพ โดยเน้นเนื้อหาเบามากกว่าเนื้อหาหนัก ได้แก่ ไทยรัฐ เดลินิวส์

กลุ่มที่ 2 หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหากึ่งหนักกึ่งเบา-รูปแบบสะดุดตา เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นพาดหัวข่าวและภาพ แต่ตีพิมพ์ทั้งเนื้อหาหนักและเบาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม บ้านเมือง

กลุ่มที่ 3 หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบสะดุดตา เป็นหนังสือพิมพ์ที่เน้นพาดหัวข่าวและภาพ แต่เน้นเนื้อหาหนักมากกว่าเนื้อหาเบา ได้แก่ มติชน

กลุ่มที่ 4 หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบกึ่งเรียบง่าย เป็นหนังสือพิมพ์ที่นำเสนอทั้งพาดหัวข่าว ภาพ และตัวข่าวในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน แต่เน้นเนื้อหาหนักมาก ได้แก่ เดลิมิเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ

กลุ่มที่ 5 หนังสือพิมพ์ประเภทเน้นเนื้อหาหนัก-รูปแบบเรียบง่าย เป็นหนังสือพิมพ์ที่ให้ความสำคัญกับตัวข่าวมากเป็นพิเศษ โดยไม่เน้นพาดหัวข่าวและภาพนัก และเนื้อหาที่นำเสนอนั้นเนื้อหาหนักมาก ได้แก่ บางกอกโพสต์ และเดอะเนชั่น

<u>อภิปรายผลการวิจัย</u>

รูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ลักษณะการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยและภาษาอังกฤษมีความแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดและแสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์เฉพาะตัว รวมทั้งนโยบาย สภาพแวดล้อม และอิทธิพลต่าง ๆ ที่มีผลต่อหนังสือพิมพ์ กล่าวคือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษมีลักษณะการจัดหน้าที่เป็นระเบียบ มีการแบ่งคอลัมน์อย่างชัดเจน เน้นการตีพิมพ์ตัวข่าวในหน้าแรกมากกว่าหัวข่าว 2-3 เท่า ไม่มีการใช้สีสัน และเน้นการจัดหน้ารูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า ทั้งนี้เป็นเพราะกลุ่มผู้อ่านที่เป็นเป้าหมายของหนังสือพิมพ์ คือ กลุ่มผู้ที่มีการศึกษา หรือชาวต่างประเทศ ดังนั้นจึงให้ความสำคัญกับเนื้อหาของข่าวมากกว่าการเรียกความสนใจด้วยพาดหัวข่าวหรือสีสัน และที่สำคัญ คือ หนังสือพิมพ์รายวันภาษาอังกฤษได้รับอิทธิพลจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศอย่างมาก เพราะผู้ร่วมงานหรือผู้บริหารส่วนหนึ่งเป็นชาวต่างประเทศ แม้ว่าผู้ถือหุ้นใหญ่คงเป็นคนไทยก็ตาม

สำหรับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยนั้นมีความเป็นเอกลักษณ์ที่โดดเด่นมาก คือ เน้นพาดหัวข่าวในหน้าหนึ่งมากที่สุดถึงร้อยละ 20-40 ของเนื้อที่ในหน้าหนึ่ง อีกทั้งมีการใช้สีสันและตัวอักษรทั้งขนาดใหญ่และเล็ก ทำให้ลักษณะการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีแนวโน้มที่จะเป็นรูปแบบละครสัตว์ได้ง่าย ตามที่ Howard I. Finberg และ Bruce D. Itule ได้กล่าวไว้ว่า *การจัดหน้าแบบละครสัตว์นั้นเป็นการใช้ตัวอักษรหลายขนาด หลายแบบ ทั้งตัวเข้ม หัวข่าวขนาดใหญ่เต็มที่ กรอบมีขนาดใหญ่ และสีสันฉูดฉาด* สาเหตุที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยเน้นการจัดหน้ารูปแบบนี้ เพราะว่าผู้อ่านเป็นคนไทยทุกระดับการศึกษา ประกอบกับหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่จำหน่ายในแต่ละวันมีจำนวนหลายฉบับ จึงจำเป็นต้องเน้นสีสัน

และพาดหัวข่าวขนาดใหญ่ เพื่อสร้างความน่าสนใจให้ผู้อ่านเลือกซื้อหนังสือพิมพ์ฉบับนั้น ๆ แต่การจัดหน้ารูปแบบละครสัตว์ของไทยจะแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ คือ ไม่มีความเป็นระเบียบเลย โดยจะเห็นได้จากตำแหน่งของหัวข่าว ตัวข่าว และภาพอยู่กระจัดกระจาย ในขณะที่หนังสือพิมพ์ต่างประเทศนั้นมีความเป็นระเบียบอยู่บ้าง

ด้วยเหตุนี้ ลักษณะการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ไทย เรียกได้ว่า เป็นรูปแบบการจัดหน้าแบบละครสัตว์ (Circus) คือ ไม่มีความเป็นระเบียบเลย ได้แก่ ข่าวสด ดาวสยาม เดลินิวส์ ไทยรัฐ และบ้านเมือง

อย่างไรก็ตาม มีหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยบางฉบับที่จัดหน้าตามรูปแบบอื่น โดยเฉพาะการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนหรือแบบชั้นบันได (Brace) แต่มีเอกลักษณ์เฉพาะ กล่าวคือ อาจตีพิมพ์หัวข่าวโดยไม่ได้วางตำแหน่งไว้ตามลำดับความสำคัญของข่าว นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์บางฉบับได้ผสมผสานการจัดหน้าแบบละครสัตว์ไว้ด้วย ทั้งนี้ก็เพราะว่า หนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบันตีพิมพ์หน้าหนึ่งเป็นสี่สีกันมากขึ้น ประกอบกับได้เน้นพาดหัวข่าวมากเป็นพิเศษ ทำให้การจัดหน้าไม่ลงตัวจนหัวข่าวและตัวข่าวอยู่ห่างกันมาก ซึ่งได้แก่ เดลิมิเรอร์ และมติชน หนังสือพิมพ์ที่ยังคงเน้นการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบนเป็นหลัก คือ สยามรัฐ ทั้งนี้ก็เพราะสยามรัฐเป็นหนังสือพิมพ์เพียงฉบับเดียวที่ตีพิมพ์หัวหนังสือพิมพ์ไว้คงที่ ซึ่งอำนวยต่อการพาดหัวข่าวตามลำดับความสำคัญได้เป็นอย่างดี สำหรับแนวหน้าเป็นหนังสือพิมพ์ฉบับเดียวที่มีการจัดหน้าแบบรูปทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Modular) ผสมผสานในการจัดหน้าแบบเน้นส่วนบน จึงได้จัดเข้าประเภทของหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้ากึ่งทรงสี่เหลี่ยมผืนผ้า (Near Modular) ซึ่งมีความเป็นระเบียบ แม้จะเน้นหัวข่าวขนาดใหญ่ก็ตาม

ลักษณะพิเศษอีกอย่างที่พบเห็นได้ในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน ก็คือ มีการปรับบทบาทให้มีสภาพเป็นนิตยสารมากขึ้น โดยจะสังเกตุได้จาก หนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ตีพิมพ์รายงานพิเศษไว้ในหน้าแรกเป็นประจำ (ข่าวสด เดลินิวส์ ไทยรัฐ มติชน) สำหรับฉบับอื่น ๆ นั้นมีการตีพิมพ์ไว้บ้าง แต่ไม่ทุกวัน หนังสือพิมพ์บางฉบับไม่เคยนำเสนอรายงานพิเศษไว้ในหน้าหนึ่งเลย แต่ก็ได้เริ่มพบเห็นบ้างในระยะหลัง ได้แก่ บ้านเมือง ลักษณะเช่นนี้สอดคล้องกับผู้ใช้นามปากกาว่า *เลคีออน* เสนอความคิดเห็นไว้ว่า *"หนังสือพิมพ์ในอนาคตจะมีสภาพเป็นนิตยสารมากขึ้น ตีพิมพ์บทความ บทวิเคราะห์ รายงาน สารคดี และบันเทิงคดีประเภทเรื่อง*

อ่านเล่นและนิยายกันมากขึ้น" ดังนั้น หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันจึงประกอบด้วยองค์ประกอบหลายประเภท นอกเหนือจากข่าวและภาพอย่างที่เคยนำเสนอในอดีต

เนื้อหาหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวัน

ในการวิเคราะห์เนื้อหาหน้าหนึ่งนั้น พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันทุกฉบับได้ตีพิมพ์เนื้อหาด้านการเมืองมากที่สุด ซึ่งได้ผลการวิจัยใกล้เคียงกับงานวิจัยของ **ชรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์** (2533) ที่ทำการวิจัยเรื่อง **เนื้อหาข่าวและแนวทางการคัดเลือกข่าวหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย** พบว่า จากการวิเคราะห์เนื้อหาในหน้าแรกหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย 6 ฉบับ (สยามรัฐ มติชน ไทยรัฐ เดลินิวส์ แนวหน้า บ้านเมือง) ได้ลงพิมพ์ข่าวการเมืองมากที่สุด ยกเว้นเดลินิวส์ที่ตีพิมพ์ข่าวอาชญากรรมมากที่สุด แต่เมื่อพิจารณาเนื้อหาที่ตีพิมพ์มากเป็นอันดับรองนั้น พบว่า มีหนังสือพิมพ์ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่เน้นการสงครามรองจากการเมือง (เดอะเนชั่น บางกอกโพสต์ สยามรัฐ) หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นได้นำเสนออาชญากรรมรองจากการเมือง

การคัดเลือกเนื้อหาประเภทต่าง ๆ เพื่อนำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันแต่ละฉบับมีลักษณะคล้ายกัน ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ในระยะที่ทำการวิจัยนั้นเป็นช่วงที่เกิดเหตุการณ์สำคัญระดับประเทศและระดับโลก คือ การปฏิวัติรัฐบาล พล อ. ชาติชาย ชุณหะวัณ โดยคณะรักษาความสงบเรียบร้อยแห่งชาติ และเหตุการณ์สำคัญระดับโลก คือ สงครามอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งส่งผลกระทบไปทั่วโลก รวมทั้งประเทศไทยด้วย ทำให้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นการนำเสนอข่าวการเมืองและข่าวสงครามไว้ในหน้าหนึ่งมากเป็นพิเศษ ประกอบกับหนังสือพิมพ์ที่นำมาวิเคราะห์นั้นเป็นหนังสือพิมพ์กรอบหลังที่เน้นจำหน่ายในกรุงเทพฯ ทำให้การนำเสนอข่าวหนักมีค่อนข้างมาก ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การคัดเลือกข่าวเพื่อนำเสนอในหน้าหนึ่งนั้น พิจารณาจากนโยบายของหนังสือพิมพ์ สภาวะเหตุการณ์ที่แวดล้อม และกลุ่มผู้อ่านในแต่ละกรอบของการพิมพ์

อย่างไรก็ตาม แม้หนังสือพิมพ์ทุกฉบับเน้นประเภทเนื้อหาในหน้าหนึ่งคล้ายกัน แต่เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของเนื้อหาที่มีสาระประโยชน์ (ข่าวหนัก) และข่าวเร้าอารมณ์ (ข่าวเบา) แล้ว พบว่า มีความแตกต่างกัน แบ่งได้เป็น 3 กลุ่ม คือ **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาเบามากกว่าเนื้อหาหนัก** (เดลินิวส์ ไทยรัฐ) **กลุ่มหนังสือพิมพ์ที่ผสมเนื้อหาหนักและเนื้อหาเบาในปริมาณที่ใกล้เคียงกัน** (ข่าวสด ดาวสยาม บ้านเมือง) **และกลุ่มหนังสือพิมพ์ที่เน้นเนื้อหาหนักมากกว่าเนื้อหาเบา** (มติชน เดลิมิเรอร์ แนวหน้า สยามรัฐ บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น)

จากการแบ่งกลุ่มหนังสือพิมพ์ตามสัดส่วนของเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่ง พบว่า มีความแตกต่างจากการแบ่งประเภทหนังสือพิมพ์รายวันที่นักวิชาการด้านวารสารศาสตร์ทั่วไปได้นิยามไว้ คือ หนังสือพิมพ์เน้นคุณภาพ (สยามรัฐ มติชน บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น) หนังสือพิมพ์เน้นปริมาณ (ไทยรัฐ เดลินิวส์ ข่าวสด ดาวสยาม) และหนังสือพิมพ์กึ่งคุณภาพและกึ่งปริมาณ (แนวหน้า บ้านเมือง เดลิมิเรอร์) เพราะหนังสือพิมพ์หลายฉบับได้ปรับปรุงการนำเสนอเนื้อหาในหน้าหนึ่ง เช่น แนวหน้า มีการตีพิมพ์เนื้อหาที่เป็นข่าวหนักใกล้เคียงกับหนังสือพิมพ์คุณภาพอย่างสยามรัฐ บางกอกโพสต์ เดอะเนชั่น และมากกว่ามติชนเสียอีก มติชนก็ได้นำเสนอเนื้อหาที่เร้าอารมณ์มากขึ้น เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเฉพาะหน้าแรก ผลที่ได้จึงอาจแตกต่างไปจากแนวคิดเดิมอยู่บ้าง

ผลการวิจัยครั้งนี้มีส่วนสนับสนุนแนวคิดเกี่ยวกับหน้าหนึ่งไว้หลายประการ โดยเฉพาะบทบาทความสำคัญของหน้าหนึ่งที่นักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญหลายท่านได้แสดงทรรศนะไว้ ดังนี้

หน้าหนึ่งเป็นเสมือนตู้โชว์สินค้าของหนังสือพิมพ์

(The front-page as a showcase of a newspaper)

จากผลการวิจัยในการศึกษาเรื่องนี้เป็นบทพิสูจน์ให้เห็นความสำคัญของหน้าหนึ่งในฐานะที่เป็นตู้โชว์สินค้าของหนังสือพิมพ์ได้อย่างดี ตั้งแต่การระบุชื่อสินค้า (หัวหนังสือพิมพ์) ไว้ในหน้าแรกให้เห็นเด่นชัดเสมือนกับการตั้งชื่อร้านค้า และยังเป็นหน้าที่รวมเอาตัวอย่างของสินค้าเด่นในร้านเพื่อดึงความสนใจของกลุ่มเป้าหมายให้เข้าไปในร้าน ตัวอย่างสินค้าของหน้าหนึ่งก็คือ หัวข่าว และเนื้อข่าวบางส่วน โดยผู้อ่านจำเป็นต้องอ่านรายละเอียดในเล่มเสมอ หรือแม้แต่การโฆษณาเนื้อหาในเล่มไว้ในหน้าแรกในรูปแบบของกรอบแนะนำเนื้อหาเด่นในเล่มของหนังสือพิมพ์

หน้าหนึ่งเป็นเครื่องแสดงบุคลิกภาพของหนังสือพิมพ์

(The front-page as the personality of a newspaper)

Howard I. Finberg และ Bruce D. Itule กล่าวว่า หน้าหนึ่งเป็นเครื่องแสดงบุคลิกภาพของหนังสือพิมพ์ ซึ่งตรงกับสิ่งที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ คือ ลักษณะหน้าหนึ่ง

ของหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยที่เน้นพาดหัวข่าวไว้ในหน้าแรกทุกฉบับ แสดงให้เห็นเอกลักษณ์ของหน้าหนึ่งที่พบได้เฉพาะในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย และแตกต่างไปจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ นอกจากนี้เอกลักษณ์เฉพาะตัวของหนังสือพิมพ์แต่ละชื่อจะเห็นได้จากหน้าหนึ่งมากกว่าหน้าอื่น เช่น การใช้สีเขียวของไทยรัฐ หรือสีชมพูของเดลินิวส์

หน้าหนึ่งเปรียบประดุจดั่งกระจกสะท้อนความเป็นไปในรอบโลก

(The front-page as a mirror of the world)

Edmund C. Arnold กล่าวไว้ว่า หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เป็นเสมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นความเป็นไปในโลก หนังสือพิมพ์รายวันก็สะท้อนให้เห็นเหตุการณ์ในแต่ละวัน หนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ก็แสดงให้เห็นถึงความเป็นไปในรอบสัปดาห์ ข้อพิสูจน์นี้เห็นได้อย่างชัดเจนจากผลการวิจัยของประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหน้าหนึ่ง ซึ่งพบว่า ในระยะของการวิจัยเป็นช่วงที่เกิดสงครามอ่าวเปอร์เซียและการปฏิวัติโดยคณะ ร.ส.ช. หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ทุกฉบับจึงมุ่งเน้นเนื้อหา 2 ประเภทนี้มาก ซึ่งในภาวะปรกติแล้ว ประเภทเนื้อหาของการสงครามอาจมีน้อยกว่านี้ก็ได้ อย่างไรก็ตามบทบาทของหนังสือพิมพ์ในฐานะที่เป็นกระจกสะท้อนความเป็นไปในโลกนั้น พบว่า หนังสือพิมพ์ส่วนใหญ่จะเสนอเนื้อหาที่อยู่ใกล้ตัวมากที่สุด ดังจะเห็นได้จากในภาวะปรกติแล้ว หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยไม่นิยมเสนอข่าวต่างประเทศเลย เช่นเดียวกับที่หนังสือพิมพ์รายวันในประเทศอื่นอาจไม่มีการเสนอข่าวการปฏิวัติโดยคณะ ร.ส.ช. ยกเว้นหนังสือพิมพ์ในแถบประเทศเพื่อนบ้านที่ใกล้เคียงกับไทยอย่างมาเลเซีย สิงคโปร์ ฮ่องกง ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เป็นกระจกสะท้อนโลกใกล้ตัวเป็นสำคัญ

แนวโน้มหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในอนาคต

ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีผู้แสดงทรรศนะว่า *หนังสือพิมพ์ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะปรับตัวให้เป็นนิตยสารมากขึ้น* ดังที่จะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงบางส่วนของหนังสือพิมพ์รายวันในปัจจุบัน แต่ Edmund C. Arnold กลับเห็นว่า *หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันมีการใช้สีสันมากเกินไป ในทศวรรษที่ 1990 นี้ หนังสือพิมพ์อาจปรับตัวให้มีลักษณะเหมือนนิตยสาร People หรือ USA Today หรืออาจกลับคืนสู่รูปร่างของหนังสือพิมพ์เดิมอีกครั้ง เพราะความต้องการของผู้อ่านนั้นต้องการหนังสือพิมพ์ ไม่ใช้รูปแบบของนิตยสารฉบับรายวัน* ในฐานะที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยมีการใช้สีสันมากเป็นพิเศษเช่นเดียวกันหนังสือพิมพ์ในสหรัฐ

อเมริกา ดังนั้น แนวโน้มที่หนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทยจะเปลี่ยนเป็นนิตยสารหรือหนังสือพิมพ์เต็มรูปแบบเป็นสิ่งที่น่าติดตามต่อไป

นอกจากนี้ จากการวิจัยของ **ชรงค์ศักดิ์ ศรีทานันท์** ได้สัมภาษณ์บรรณาธิการถึงการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานหนังสือพิมพ์ พบว่า หนังสือพิมพ์รายวันไทยได้นำคอมพิวเตอร์มาใช้ในการเรียบเรียงข่าวและจัดหน้ามากขึ้น แต่ยังไม่มีหนังสือพิมพ์ฉบับใดที่นำเทคโนโลยีที่มีความทันสมัยมาใช้อย่างเต็มรูปแบบ เพราะความขาดแคลนทางด้านอุปกรณ์และบุคลากรที่มีคุณภาพ ส่วนใหญ่ที่ใช้อยู่เป็นการแก้ไขต้นฉบับ เรียบเรียงข่าว หรือการจัดหน้า แต่ในปัจจุบันเทคโนโลยีของหนังสือพิมพ์ได้พัฒนาไปถึงขั้น **การจัดหน้าบนจอวิดีโอ (Video Display Terminal)** คือ ระบบการจัดหน้าที่มีคอมพิวเตอร์กลาง 1 ตัว และคอมพิวเตอร์ย่อยที่มีจอวิดีโอ 2 จอ นักข่าวจะส่งข้อมูลเข้าคอมพิวเตอร์กลาง ฝ่ายจัดหน้าจะเลือกข้อมูลข่าวสารจากเครื่องคอมพิวเตอร์กลางมาไว้ที่จอวิดีโอ แล้วจัดหน้าตามต้องการจนเสร็จสมบูรณ์ แล้วกดปุ่มเข้าเครื่องทำเพลทได้ทันที การใช้ระบบนี้เป็นไปได้น้อยมากสำหรับหนังสือพิมพ์รายวันในไทย นอกจากนี้ หนังสือพิมพ์ต่างประเทศอย่าง USA Today ได้เริ่มส่งข้อมูลหรือหนังสือพิมพ์ที่มีการจัดหน้าเรียบร้อยแล้วผ่านดาวเทียมไปยังประเทศต่าง ๆ ที่เป็นตัวแทนไปพิมพ์ได้พร้อมกับสำนักงานใหญ่ในสหรัฐอเมริกา ซึ่งไทยรัฐมีโครงการที่จะส่งสัญญาณต้นฉบับทั้งภาพและข่าวที่จัดหน้าเรียบร้อยแล้วจากสำนักงานในกรุงเทพฯผ่านดาวเทียมไปยังภาคต่าง ๆ โดยให้สำนักงานในแต่ละภาคจัดการพิมพ์ได้ทันที ทำให้คนต่างจังหวัดมีโอกาสอ่านหนังสือพิมพ์พร้อมคนกรุงเทพ วิธีการนี้เหมาะสำหรับหนังสือพิมพ์ขนาดใหญ่อย่างไทยรัฐ เนื่องจากมีการตีพิมพ์ถึงวันละ 6 กรอบ แต่โอกาสที่หนังสือพิมพ์ฉบับอื่นจะนำเทคโนโลยีนี้มาใช้คงเป็นไปได้น้อยมาก

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

<u>ข้อเสนอแนะ</u>

ข้อเสนอแนะสำหรับหนังสือพิมพ์

1. บรรณาธิการฝ่ายจัดหน้าควรให้ความสำคัญในการจัดหน้าหนึ่งให้เป็นระเบียบมากขึ้น โดยเฉพาะหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจัดหน้าแบบละครสัตว์ เนื่องจากการจัดหน้าที่ดูยุ่งและไม่เป็นระเบียบนั้นทำให้ผู้อ่านเกิดความสับสนในการอ่านได้

2. การใช้สีสันในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์เป็นสิ่งที่ดึงความสนใจของผู้อ่านได้ดี แต่

ควรเน้นความเรียบร้อยและเพิ่มความสวยงามมากกว่า เพราะอาจเป็นผลเสียต่อหนังสือพิมพ์ได้

3. บรรณาธิการและฝ่ายจัดหน้าควรให้ความสำคัญกับการต่อข่าวมากขึ้น โดยการระบุหัวข่าวที่จะใช้ในหน้าต่อไว้ในหน้าหนึ่งด้วย เพื่อให้ผู้อ่านสามารถหาข่าวต่อได้ง่าย

4. บรรณาธิการและฝ่ายจัดหน้าควรเสนอวรรคน่าให้จบในหน้าแรก เพื่อผู้อ่านที่ไม่มีเวลามากจะได้อ่านเฉพาะวรรคน่า

5. หนังสือพิมพ์ควรตระหนักว่า ผู้อ่านในปัจจุบันต่างจากอดีต มีการเปลี่ยนแปลงด้านการศึกษา เศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นรสนิยมในการอ่านก็เปลี่ยนไปด้วย

6. หนังสือพิมพ์ควรมีการวิจัยทดสอบรูปแบบการจัดหน้าที่ผู้อ่านปรารถนา (ไม่ใช่เป็นการสันนิษฐาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรจะมีการศึกษาวิวัฒนาการของรูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทยตั้งแต่ก่อกำเนิดหนังสือพิมพ์ฉบับแรกจนถึงปัจจุบัน เพื่อให้ทราบพัฒนาการด้านรูปลักษณ์ของหนังสือพิมพ์ไทยและอิทธิพลที่ได้รับจากหนังสือพิมพ์ต่างประเทศ

2. ควรจะมีการศึกษารูปลักษณ์หน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายอื่น ๆ เช่นหนังสือพิมพ์แนวเฉพาะเรื่องหรือเฉพาะวงการบ้าง รวมทั้งหนังสือพิมพ์ท้องถิ่น เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ไทยอย่างแท้จริง และแนวโน้มที่จะมีต่อไปในอนาคต

3. ในการศึกษาครั้งต่อไป น่าจะมีการวิจัยในเรื่องทัศนคติและความคิดเห็นของผู้อ่านที่มีต่อการจัดหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์ไทย เพื่อให้ทราบถึงความต้องการของผู้รับสาร และนำไปแก้ไขการจัดหน้าของหนังสือพิมพ์ต่อไป

4. ควรจะศึกษาประเภทเนื้อหาที่ตีพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ทั้งฉบับเพื่อให้ทราบการแบ่งกลุ่มของหนังสือพิมพ์ตามประเภทเนื้อหาที่นำเสนออย่างแท้จริง เนื่องจากหนังสือพิมพ์ในปัจจุบันมีการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา

5. ควรจะมีการศึกษาประเภทเนื้อหาที่นำเสนอในหน้าหนึ่งของหนังสือพิมพ์รายวันทั้ง 11 ชื่อฉบับที่เป็นกรอบอื่น ๆ เพื่อให้ทราบถึงความแตกต่างจากหนังสือพิมพ์ที่เน้นการจำหน่ายในกรุงเทพ